

# ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

|                                                                                                       |                                             |                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ<br>Ἀπὸ τῆς 11 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου<br>Ἑσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. 75. 8. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ<br>ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ<br>Ἀναπλάσεως καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσόστομου<br>ἐνδὲς Φιλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διὰ τὸν ἀφορισμὸν τοῦ Τολστόη. — Λόγος εἰς τὴν Ἀγίαν καὶ Μεγάλην Πεντηκστήν. Ἐκφωνήεις ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ Παύλου ἐν τῇ Νεῇ τῆς Ἀναστάσεως. — Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἐρμηνεία εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Τυφλοῦ. — Τὸ Δείγμα τῆς Ἀναπλάσεως ἢ Πραγματικῆς Ζωῆς, ὑπὸ Κρυστάλλινος Δασκαλοπούλου. — Τὸ Γυμνάσιόν τοῦ Πειραιῶς. — Θεῖον Κήρυγμα ἡ Ἀναπλάσεως.

## ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΦΟΡΙΣΜΟΝ ΤΟΥ ΤΟΛΣΤΟΥ

Ἡ σπουδαιότης τοῦ δόγματος τῆς Χριστιανικῆς Ὁρθοκαίας καταφαίνεται πρὸ πάντων εἰς τὰς ὀλιγοτάτας ἀποπλανήσεις, εἰς δὲ ἐκτίθενται οἱ ἀπομακρυνόμενοι ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ἐκ τῶν κινδύνων τούτων δὲν δύνανται νὰ σωθῇ οὐδ' ἡ ἐξοχώτερα μεγαλοφυΐα. Καθὼς ἡ ὑψικόρυφος δρυς, ὅταν κί βῇ εἰς τὴν διασεισθῆσι, διασαλευέσεται ἐνθὺν καὶ ἐνθὺν ὑπὸ τῶν ὁρμῶν τοῦ ἀνέμου, καὶ μετ' οὐ πολὺ καταπίπτει μετ' ἄχου, ξηρὰ καὶ ἔτοιμος διὰ πυρὸς καθὼς τὸ πλεῖον τὸ ὑπερμέγεθες, ὅταν χάσῃ τὸ πηδάλιον του, φέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὄγκος ἐπιβλητικός, ἀλλ' ἀρρύθμιστος, ῥιπταζόμενος ἀπὸ τὰ κύματα πρὸς ναυάγιον καὶ βυθισμὸν, τοιοῦτοτρόπως πνεύματα μεγάλα ἀπὸ φύσεως, ἀλλὰ καταχρασθέντα τὰ ἀρχικά πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα ἐχάρισεν εἰς αὐτὰ ὁ Θεός, κατασειόμενα καταπίπτουσι, καὶ ἀκνηρόντη φερόμενα, ναυαγῶσι καὶ κατασυντρίβονται.

Αἱ παρόμοιότητες αὗται ἐρχονται εἰς τὸν νῆον ἡμῶν ἐκ τῶν ἐσθάτως γενομένων περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Λέοντος Τολστόη. Ὁ διάσημος Ῥώσος συγγραφεὺς ἐξέφρασε ποτὲ τὴν ὀλιψὴν του, διὰ τὸ ὅτι, ὀλισθῆς πρὶν, σκεπτικιστῆς ὑστερον, ἀργὰ, περὶ τὸ ἴδιον τοῦ βίου του ἔτος, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἶχεν ἀληθῶς οὕτω μικρὰ θὰ ἦτο ἡ λύπη, ἢ μάλλον, καμμία δὲν θὰ ὑπᾶρχε λύπη. Διότι, ἐν τῇ οἰκονομίᾳ, τὴν ἡμῶν διενεργεῖ ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, καὶ ὁ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν πιστεύ-

σας, προσλαμβάνεται καὶ ἀγαπᾶται ὡς ὁ πιστεύσας ἐξ ἀρχῆς. Ἐκπνέων πιστεύει ὁ ληστής, καὶ ἀνακηρύσσεται ἄξιος τοῦ παραδείσου. Ὁ Παῦλος πιστεύει καθ' ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἑλλοῦς ἀποστόλους, πρότερον μανιώδης διώκτης τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅμως, διόλου δὲν τὸν ἠμποδίσε τούτο νὰ φανῇ λαμπρότερος ἀπὸ ὅλους.

Ἀλλὰ τὸ μέγα διὰ τὸν Τολστόην δυστύχημα ἄλλο φαίνεται νὰ ᾔηε· ὅτι δηλαδὴ ἐν ἀργὰ ἐπίστευσεν, ἀλλ' ἂν ἀληθῶς ποτε ἐπίστευσεν, εἴδεις τὸν ἑαυτὸν του ὡς τὸν ναυαγὸν ἐκείνον, ὅστις, μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίμοχθον κατὰ τῶν κυμάτων, πάλιν, ἠδυνάθη μὲν νὰ πατήσῃ ἐπὶ στερεοῦ βράχου, ἀλλ' ἀφελῆς νὰ παρασυρθῇ καὶ αὖθις, ἐνέπεσεν εἰς τὴν ἄβυσσον τὴν πρὶν, ἂν δὲ προσεγγίξῃ πάλιν πρὸς τὸν σιωτήριον βράχον, τὸ κάμνει βρὶ διὰ νὰ σωθῇ ἐκ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὅπως, προσκυρῶν ἐπ' αὐτοῦ, καταξασχίζῃ τὰ πλευρὰ του.

Ὁ Τολστόη εἶνε ὁ γράψας : ὡς ὁ ληστής ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἐπίστευσα καὶ ἐγὼ εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἢ δὲ πίστις αὕτη μὲ διέσωσεν. . . . Ἐν μέσῳ τοῦ φοιηδόντος κλύδατος, ἐν ᾧ διαρχόμεν τὸν βίον, παρήστεισαν ἡμέραν τινα ἐν τῇ διανοίᾳ μου οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ, οἷς ἤκουσα κατὰ τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν. Ἦν ἀκαρεὶ ἡ καρδία μου ἀνεκουφίσθη, γὰρ δὲ καὶ εὐδαιμονία ἀντικατέστησεν τὴν ὀλιψὴν καὶ ἀπόγνωσιν. . . . Ἐν ἀπορίᾳ κλυδωνιζόμενος, μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, εὐρίσκαμαι ἤδη ἐν λιμένι, γαλήνης καὶ εὐδαιμονίας. Ὡς ὁ ληστής, σπληνθάνοντι ὅτι ὁ βίος μου ὑπῆρξε πονηρός, ὡς ὁ ληστής συνησθάνοντι τοὺς ἐλέγχους, ἢ δὲ καρδία, παρασυρομένη ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ, μὲ ὠδήγει πρὸς τὸν θάνατον ὡς μόνην ἑραπείαν καὶ ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὰ κατακλύζοντα τὴν ψυχὴν μου δεινὰ. . . . Καὶ αὗται οἱ δυστυχοῦντες καὶ ταλαιπωρούμενοι θὰ συμμετάσχουν τῆς ἐμῆς χαρᾶς, ἐὰν ἀκούσωσι τοῦ λόγου τοῦ Ἰησοῦ καὶ πιστεύσωσιν εἰς αὐτούς. . . . Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ θὰ ἐδέσποζεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐὰν πάντες ἐνεπνέοντο ὑπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ καὶ συνεμορφούντο πρὸς αὐτήν. »

Ὁ ἀναγινώσκων τοὺς λόγους τούτους, καὶ ὅστις ἀνέ-

γνωσε τὴν πραγματείαν τοῦ Τολστόν, ποῦ κεῖται ἡ εὐτυχία, δημοσιευθεῖσαν κατὰ μετάρρῃσιν ἐν τῇ «Ἀναπλάσει», ἡδύνατο εὐλόγως νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ Λέων Τολστόν προσεχώρησεν ὁριστικῶς εἰς τὴν Χριστιανικὴν Πίστιν. Ἀλλ', ὡς ἀποδεικνύεται τώρα, ὁ Τολστόν ἐπανεπέσσε καὶ πάλιν εἰς τὰ δίκτυα τῆς πλάνης, σήμερον δὲ νομίζει ὅτι εἶνε ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς ὁδοῦ, ἐνθ' περιπλανᾶται ἔξω αὐτῆς, ἐμπεπλεγμένος εἰς ζοφερὰς λόγχας καὶ πυκνοτάτας ἀκάνθας.

Ὁδὸς ἐν τῇ χριστιανικῇ εἶνε αὐτὸς ὁ Χριστός, αὐτὸς δὲ καὶ ἀλήθεια, καὶ φῶς, καὶ ἀνάπαυσις, καὶ ζωὴ. Αὐτός, δηλαδὴ τὸ πρόσωπόν του, ὁποῖον ἀπεκαλύφθη καὶ διὰ τῶν λόγων του καὶ τῶν ἔργων του, ὡς **Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός**. "Ὅστις δὲν παραδέχεται τὸν Χριστὸν οὕτω, οὐδὲ τὸν πιστεύει, οὐδὲ δύναται νὰ εἰπῇ ὅτι ἐγνώρισεν τοὺς λόγους του καὶ ἠρώσθη παρηγορίαν ἐξ αὐτῶν. Καὶ ὁ Τολστόν, ὁμιλῶν περὶ χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ζωῆς, καὶ ἀρνούμενος τὴν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ, χαλκίζει χριστιανισμὸν ἰδικῆς τοῦ ἐπινοίας, ἡ ὁποία κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ δὲν διαφέρει διόλου ἀπὸ τῆς ἀπιστίας. Κανεὶς κατόπιν δὲν παράγειται, ἀν καταρριφθῇ τὸ δένδρον, ὃ δὲ Τολστόν, συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς ζωῆς ἀνευ Χριστοῦ ζῶντος, γίνεται ὄργανον τῆς ἀπωλείας καὶ τοῦ θανάτου.

Ἐντεῦθεν δικαίως ἡ Ἱερὰ τῆς Ρωσσίας Σύνοδος τὸν ἐτάξεν ἐν καταστάσει ἀφορισμοῦ, οὐδὲν δὲ λογικώτερον ἀπὸ τὸ γραφὲν ὑπὸ τοῦ Σβ. Μητροπολίτου Πετρούπολεως, ὅτι δηλαδὴ ὁ Τολστόν, μόνος του, διὰ τῶν ψευδῶν δογμάτων του, ἀφώρισεν ἐαυτὸν ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐὰν ὁ Τολστόν ᾔνείκενος συγγραφεὺς ἀπὸ λογοτεχνικῆς ἀπόψεως, καὶ ἐὰν φύσει ᾔνε προικισμένος πλουσίως μὲ τὰ στοιχεία τῆς μεγαλοφυΐας, τοῦτο, ἀντὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν εὐθύναν του, τὴν ἐπιτείνει καὶ τὴν αὐξάνει. Ἡ μεγαλοφυΐα ἐδόθη μὲ ὑποχρεώσεις φωτιστικὰς, ὅταν δὲ σκοτίζῃ, καὶ ἐπισυρμαίῃ ψυχῶν, τὰς ἐποικίας ἀπεπλάνησεν, ἀντὶ νὰ ἐλαφρύνουσιν, ἐπιβιβάζουσιν τὴν ἐνοχλήν της. Ἄλλως τε ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ κανεὶς δὲν εἶνε μέγας, καὶ ὁ Τολστόν καθίσταται τῷ ὅσον εὐτελέστερος, ὅσην μεγαλήτερα ἦσαν τὰ ὄψα, μὲ τὰ ὅποια τὸν ἐπροίκισεν ὁ Πλάστης, αὐτὸς δὲ τὰ κατεχρόσθη ἡρόνως, πρὸς ὀλεθρὸν ἄλλων καὶ ἐμνηδένισιν τοῦ ἑαυτοῦ του.

Διὰ δὲ τοῦτο ὁ ἀφορισμὸς τοῦ Τολστόν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ρωσσίας ὑπῆρξε πρᾶξις καθήκοντος ἱεροῦ, τῷ ὅσον ἀπέναντι τοῦ πληρώματος τῶν πιστῶν, ὅπως μὴ ἀποπλανᾶται εἰς τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις του ὑπὸ συγγραφεὺς λίαν ἐπικινδύνου διὰ τὴν ψήμην του καὶ τὴν παραπιστικὴν δύναμιν τοῦ λόγου του, ὅσω καὶ ἀπέναντι τοῦ ἰδίου, διὰ νὰ λάβῃ ὑπόμνησιν τῆς ἀποπλάνησός του καὶ βοηθηθῇ εἰς τὸ νὰ κατανοήσῃ ὅτι ὁ ψευδοχριστιανισμὸς του διόλου δὲν τὸν προσεγγίζει πρὸς τὴν ἀληθὴ κατὰ Χριστὸν ζωὴν, τὴν ὁποίαν νομίζει ὅτι κατέχει, ἐνθ' τυφλῶς βαίνει ἔξω ἀπὸ τὰ πρόθυρα αὐτῆς.

Ἐν τῇ θλιβερῇ τούτῳ δράματι ἐν μόνον εἶνε τὸ ἐμπνέον

παρηγορίαν τινά· ὅτι ὁ Τολστόν ζῇ ἀκόμη καὶ τῷ εἶνε ἀνοιχτὴ ἡ θύρα τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἐπιστροφῆς. Καὶ ἀν πράγματι ἄραπῃ ἀγνώσῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀν ἐπὶ αὐτὴν ἔρως του ᾔνε ἰσχυρότερος ἀπὸ τὴν φιλαυτίαν του, ὁ Θεὸς πάντως θα εὕρῃ τὸν τρόπον τῆς σωτηρίας ἐνός ἀπεπλανεμένου προσώπου, τὸ ὅποιον σήμερον ἔχει τὴν δυστυχίαν νὰ ἐκλαμβάνῃ ὡς ὕδατα ζωῆς, τὰ νερά τὰ ἐκρέοντα ἀπὸ τοῦς μολυσμένους καὶ ἀκαθάρτους ὀχετοῦς τοῦ ψεύδους καὶ τῆς πλάνης.

## ΛΟΓΟΣ

Εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην παρασκευὴν

ἐκφώνησιν ἐν ἱεροσολαίμοις

Ἰπὸ

τοῦ Μ. ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

ἐν τῇ πανδέπῳ Ναφ τῆς Ἀναστάσεως.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου):

Μεσονύκτιον ἦτο, ὅτε ὁ Κύριος, ἐξελθὼν τοῦ οὐρανοῦ κόσμου καὶ τοῦ εὐώδους κήπου τῆς προτευχῆς, βλέπει ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν Ἰούδαν, ἀχάριστον μαθητὴν, ἀντὶ εὐτελοῦς ἀργυρίου προδόντα τὸν Κύριον, ἡγοῦμενον ὄχλου πολλοῦ μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων καὶ κατὰ τὸ σύνθημα καταφιλοῦντα αὐτόν: «Ἰούδα, φιλήματι τὸν οἶόν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως;» οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἐγκαταλιπόμενοι αὐτόν καὶ φεύγουσιν, ὁ πρῶτος, ὁ διαβεβαιώσας καὶ ὑποσχεθεὶς ἀφοσίωσιν μέχρι θανάτου, τρεῖς ἀρεῖται αὐτὸν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ μόλις τὸ λυπηρὸν βλέμμα τοῦ Κυρίου φέρεται αὐτὸν εἰς ἐπίγνωσιν καὶ πικρὰν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, Ἀρχιερέων, γραμματέων καὶ Φαρισαίων, ἀποδοκιμάζεται καὶ καταδικάζεται εἰς θάνατον ὡς βλάσφημος καὶ ἀντίθεος, καὶ ὡς τοιοῦτος παραδίδεται εἰς τοὺς ὑπαρέτας πρὸς ἐξετασίαν, οἵτινες ἤρχισαν νὰ πτύωσιν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, νὰ ραπίζωσι, νὰ κολαφίζωσι, νὰ δέρωσι καὶ, περικαλύπτοντες τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τυπτοντες, νὰ ἐρωτῶσι χλευαστικῶς: «προφήτευσον, Χριστέ, τίς ἐστὶν ὁ παῖς σου». Ταῦτα γίνονται ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν Ἀρχιερέων, τοῦ μεγάλου ἱεροῦ θρησκευτικοῦ συνεδρίου, οὗ κύριον μέλημα καὶ ἔργον ἦτο ἡ προστασία τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου.

Τὴν θρησκευτικὴν καταδικὴν διδέχεται ἡ πολιτικὴ ὁ Πόντιος Πιλάτος, ὁ ἡγεμὼν τῆς πόλεως, ἀφ' οὗ τρεῖς ἐκέρουζεν αὐτὸν ἄθῳ καὶ τρεῖς προσεπάθοντο νὰ σώσῃ αὐτόν, ἐπὶ τέλους δειλὸς καὶ ἀνάνδρος, ταπεινὸς χαρακτήρ, θρησκείαν εὐνοῖαν καὶ δι' ὅλων τῶν δυνάμεων περικρατῶν τὴν θέσιν αὐτοῦ, συμφεροντοσκόπος δικαστὴς καὶ ἐγωιστὴς, ζητῶν τὴν ἡσυχίαν αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ γίνῃται ὀρόθυβος, ἐν δίδει εἰς τὰς ἀπειλάς τῶν Ἰουδαίων καὶ τοῦ λαοῦ ἀνήκουστον καὶ πρωτόκουστον, τὴν εἰς θάνατον καταδικὴν ἀθῷ ὑποδίκου. Τὶ λυπηρὸν καὶ ἀποτρόπαιον, ἀρχιερεῖς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι νὰ διεγείρουν ἐν φθό-

νου τοῦς ὄχλους κατὰ τοῦ ἀθῷου, ἐκ τῶν ψευδομαρτυρίων, καταγγελιῶν καὶ κραυγῶν τῶν ὄχλων νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ψῆφος τῶν ἀρχόντων, καὶ ὁ ἀρχὼν νὰ καταδικάζῃ ἐν γνώσει καὶ παρὰ συνείδησιν ἀθῷον ἀνθρώπον χάριν ταπεινῶν λόγων! «Ἄρον, ἄρον, σταυρώσον αὐτόν» σταυρωθήτω ὁ σταυρωθήτω ὁ δικαίος, ὁ ἀθῷος καὶ ἄγιος· σταυρωθήτω ὁ φιλόανθρωπος καὶ εὐεργέτης, σταυρωθήτω ὁ διδάσκαλος καὶ φωτιστής· σταυρωθήτω αὕτη εἶνε ἡ ἀπάντησις τῆς ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀχάριστου ἀνθρωπότητος πρὸς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν εὐεργεσίαν τοῦτο μαρτυρεῖ σήμερον ἡ ἱστορία καὶ ἡ καθημερινὴ πεῖρα· ὁ κόσμος ὅλος ὁ ἐν τῇ πονηρᾷ κείμενος καθ' ἐκαστὴν φωνάζει: σταυρωθήτω ὁ Χριστός, ἀπαλυθήτω ὁ Βασιλεὺς· σταυρωθήτω, προπηλακισθήτω, ἀδικηθήτω καὶ ἐξετελισθήτω ὁ ἀρετῆς, ὁ δικαιοσύνης καὶ ἡ αὐταπάρνησις· ἀπολυθήτω δέ, τιμηθήτω καὶ δοξασθήτω καὶ στεφανωθήτω ὁ πονηρία, ὁ ἀδικία, ὁ ἀρπαγὴ καὶ ἡ αὐθαιρέσις, γενέσθω τὸ θέλημα τῶν δούλων καὶ τῶν ὄχλων, γενέσθω ὅθμα ὁ ἀθῷος καὶ ἐκρυβήτω αἷμα δίκαιον· «τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν». Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Ἰσραήλ, ὁ Ἀρχιερεὺς, καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Ἑβραϊκῇ κήμῳ, ὁ Πιλάτος, συμφωνοῦσι πρὸς ἡσυχίαν ἑαυτῶν νὰ σφάξωσιν ἄμυνον ἄνακον καὶ ἀφῶνον, καὶ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ ἀρχιερέως διαδέχονται ἐν τῇ ὕβρει καὶ ταῖς βασάνοις πρὸς τὸν ἀθῷον οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος· «ἐγὼ δὲ οὐκ ἀνέβη οὐδὲ ἀντιλέγω» τὸν νεῖτόν μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα, καὶ τὸ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπυσσάντων» (Ἠσαίου 50, 6, 7). Ἄνας καὶ Καϊάφας, συγγενεῖς καὶ ὁμόφρονες, συνεργάζονται· Πιλάτος καὶ Ἡρώδης, ἐν ἔχθρᾳ προὑπάρχοντες, συμφιλιούνται· στοιχεῖα ἀντίθετα καὶ ἀντιμαχόμενα, ἀλλὰ πονηρὰ καὶ φαῦλα, συναντῶνται, συνδιαλλάσσονται, καὶ προσωρινῶς συμφωνοῦσι καὶ συνεργάζονται, ἐπειδὴ πρόκειται νὰ συγκατανοήσῃσι.

Μεσονύκτιον ἦτο, ὅτε ἤρχισε τὸ πάθος ἐν Γεθσημανῇ, πρῶτα ἦτο καὶ ἡ ἡμέρα ἤρχισε νὰ ὑποφώσῃ, ὅτε ἐξεφωνήθη ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τοῦ Πιλάτου περὶ τὴν ἐνάντιον ὄραν ἤρχισεν ἡ λυπηρὰ πορεία ἀπὸ τοῦ πραιτωρίου ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν· ὁ κόσμος ὅλος, Ἰουδαϊκὸς καὶ Ἑβραϊκός, ἐν ταῖς ἀγυαῖς τῆς ἀχαρίστου καὶ προφητοκτόνου Ἱερουσαλὴμ, κινεῖται καὶ τρέχει, γελᾷ καὶ ἐμπαίζει, καυχᾶται, ὀρύεται, χαιρεκακεῖ, θριαμβεῖ. «Ὡ πόλις αἱμάτων, μοι ἐπέρχεται κατὰ τὴν ὥραν ταύτην νὰ ἀνακράξῃ μετὰ τοῦ προφήτου Ναούμ, ὃ πόλις αἱμάτων, ὅλη ψευδής, ἁμαρτίας πλήρης» (3, 1). Τὸ «Ὡσαννὰ» τῆς Κυριακῆς μεταβάλλεται ἐν τῇ αὐτῇ πόλει εἰς τὸ: σταυρωθήτω. Ὡ τῆς ἀπαισίας σου καὶ τῆς μισοφρονίας σου, γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς! Ὁν πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ὡς βασιλεὺς ὑπεδέχθης μετὰ χαρᾶς καὶ ἀλαλαγμῶν, τοῦτον σήμερον ὡς βλάσφημον καὶ στασιαστὴν καὶ καθόργον μετὰ μανίας ὀβριζεις καὶ σβῆεις ἐπὶ τὸν σταυρόν. Ἐν τῇ μέσῳ τοιαύτης πόλεως ἀγεται ἐπὶ τὸ σταυρωθῆναι ὁ δίκαιος καὶ ἅγιος.

κατάκοπος καὶ ἐξηντημένος ἐκ τῆς ἀγρυπνίας, τῶν πληγῶν καὶ τῶν ἀπεριγράπτων δυνῶν καὶ πικριῶν, σιωπᾷ, ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἀγεται καὶ ὡς ἄμνος ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἀφῶνος, οὗτος οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ σιωπᾷ, ἀλλ' ἡ σιωπὴ αὐτοῦ εἶνε μεγαλόφωνος καὶ πικρὸς ἐλεγχος· «λαὸς μου, τί ἐποίησά σοι ἢ τί σοι παρενόχλησα; τί ἐποίησά σοι, καὶ τί μοι ἀνταποδίδως!» Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ἐν τρόπῳ ἐπισυναγαγεῖν ὀρνίς τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθέλησας; (Ματθ. 23, 37). Πάντες ἐγκατέλιπον αὐτόν, οὐδεὶς συμπαθεῖ, οὐδεὶς κλαίει καὶ ὀρνεῖ· πάντες, ἐγκατέλιπον αὐτόν, οὐδεὶς τῶν ἀγαπήντων, οὐδεὶς τῶν θεραπευθέντων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Πόσον μεγάλη εἶνε ἡ ἀχαριστία τοῦ κόσμου τούτου! μετὰξὺ δέκα εὐεργετηθέντων μόλις εὐρίσκεται εἰς εὐγνώμων! Μόλις εἰλεῖται ἐνσυνάμνητοι θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλὴμ κόπτονται καὶ ὀρνεοῦσιν αὐτόν· στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, ἀφίνει τὸ ἑαυτοῦ πάθος, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ ἐκείνῳ προσθλέπων τὴν προσεχῇ γενικὴν συμφορὰν καὶ πανωλεθρίαν καὶ τὸν κοπετόν τῶν Ἰουδαίων, λέγει πρὸς αὐτάς: «θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ, πλην ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν» (Λουκ. 23, 28). «Ὡ! ὅποια παραγνώρισις! ὅποια ἐγκατάλειψις! «Ἰπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐκ ὑπῆρξε» καὶ παρακαλοῦντα, καὶ οὐκ εἶρον» (Ψαλμ. 68, 21). Οὐδὲν πρᾶγμα τόσον λυπεῖ καὶ πικραίνει τὸν ἀνθρώπον, ὅσον ἡ παραγνώρισις, ὅταν βλέπῃ, ὅτι αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ διαθέσεις παραγνοῦνται, καὶ αἱ εὐγενεῖς αὐτοῦ διαθέσεις καὶ οἱ ἀφιλοκεδέεις αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἄλλου κόσμου παρεξηγούνται καὶ χλευάζονται καὶ διὰ πικρᾶς ἀχαριστίας ἀνταμείβονται· ἀλλ' οὐκ οὕτως ὁ Κύριος, ὅστις λοιπὸν δoroύμενος οὐκ ἀντελιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως (α'. Πέτρ. 2, 23). Καὶ λοιπὸν ἐν ὑπομονῇ καὶ πραύτητι, ἀφῶνος ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἀγεται ἐπὶ τὸν λόφον τοῦ Γολγοθᾶ, καὶ ἐκεῖ ὀφθαλμοῦ ἐπὶ τὸν σταυρόν, ἵνα ὑποστῇ τὸν δυνηρότατον καὶ ἐπονειδιστότατον τῶν θανάτων. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπὶ τοῦ φρικτοῦ καὶ μυστηριώδους Γολγοθᾶ ἐκρέματα ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἔχων ἐκτεταμένα τὰ μέλη, διατετυπημένως τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, τὰ νῶτα καταμειωλωπισμένα, ὥστε πᾶσα κίνησις νὰ παράγῃ φρικαλέας ἀλγηδῶνας, ἀνθρώπος ἐν πληγῇ ὢν, ὡς κοινὸς κακοῦργος μετὰ δύο κακοῦργων, πρὸ τῶν ἐμμάτων πάντων, ἐν ἡμέρᾳ μεγάλῃ καὶ εὐσήμερῃ, τῇ παραμονῇ τοῦ Πάσχα, ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἐν αὐξανούσαις δυνάμεις, ἐμπαίζόμενος καὶ χλευαζόμενος ὑπὸ πάντων, μεγάλων καὶ μικρῶν Ἰουδαίων καὶ Ἑβραίων, ἐκ τῆς δίψης τικόμενος καὶ μαραινόμενος, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀτονῶν, ἀποκάμνων, ἀμαυρούμενος καὶ δυνῶν ὡς ὁ ἥλιος, καὶ ὅμως μεθ' ὅλα ταῦτα περὶ τῶν ἄλλων σκεπτόμενος, παρακαλῶν τὸν Πατέρα ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν αὐτοῦ, ἐπαγγελλόμενος σωτηρίαν καὶ μακαριότητα τῇ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ μετανοοῦντι· ληστῇ καὶ φροντίζων περὶ τῆς ἐγκαταλε-



θετεί ἄδικα πράγματα, τιμωρίαν τοῦ ἀθώου διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ υπευθύνου, καλῆτερα θὰ κάμουν ἂν κατηγορήσουν τὴν ἰδίαν τὸν ἀμάθην, διότι κρίνουν τὴν Γραφὴν, χωρὶς νὰ τὴν γνωρίζουν, καὶ ἐντεῦθεν καταντῶν εἰς διαβολὴν καὶ ἀδικίαν κατὰ Βιβλίου ἱερᾶς, δικαίας, σοφῆς.

Β'. Κατὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Χριστοῦ ὁ ἐκ γεννήσεως αὐτοῦ τυφλὸς δὲν ἐγεννήθη τοιοῦτος, διὰ ἐνοχλὴν καὶ τιμωρίαν τῶν γονέων του, ἀλλ' οἰκονομικῶς, ἐκ προνοίας τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὄργανον γενικοῦ καὶ ἀνωτέρου καλοῦ. Ποῖον δὲ τὸ καλὸν τοῦτο; Ἡ ἐν αὐτῷ φανέρωσις τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ. Θεραπεία τυφλοῦ ἐκ γενετῆς δὲν ἤκούσθη εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ Χριστὸς λοιπὸν ἐμελλε νὰ κάμῃ τοιοῦτο θαῦμα ὡς καὶ τὸ ἔκαμε. Πῶς; Μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ὡς Θεοῦ. Τὶ μεταχειρισθεῖς ὡς ὕλην τοῦ θαύματος; Χῶμα καὶ σάλον, καὶ ἐπίγειον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ τυφλοῦ διὰ τοῦ οὗτου πληρωθέντος πηλοῦ. Καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ τυφλὸς ἀνέβλεψεν, ἅψῃ ἐνέφθη εἰς τὴν κοιλότητά του τὸν πηλόν. Τὶ δὲ ἐξέλαμψεν ἐντεῦθεν; ὑπερθαύματος φανέρωσις τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ, ἥτοι φανέρωσις τῆς παντοδυναμίας τοῦ δι' ἔργον ἀπολύτως ἀνωτέρου πάσης ἀνθρωπίνης δυνάμεως. Καὶ δὲν ἐτελέσθη μόνον θαῦμα θεραπείας τυφλοῦ ἐκ γενετῆς, ἀλλ' ἐγένετο καὶ ψευδαγγελία φανέρωσις τοῦ τρόπου τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου σώματος. Διότι πῶθεν κατὰ τὴν Γραφὴν ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου; Ἀπὸ χῶμα. Διὰ τοὺς τυχοῦν λοιπὸν ἀπιστοῦντας τὸ ἐβεβαίωσεν ὁ Χριστὸς, μεταχειρισθεῖς πηλὸν διὰ τὴν πλάσιν ὀφθαλμῶν εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν τοιοῦτοτρόπως δὲ καὶ ἄλλο τι ἐφανερώσῃ. Τὸ ποῖον; ὅτι αὐτὸς εἶνε καὶ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ συμπράξας μὲ τὰ δύο ἄλλα πρόσωπα τῆς Θεότητος εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὴν ποίησιν· διότι λέγει ἡ Γραφή, ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέρου καὶ καθ' ὁμοίωσιν. Ποιήσωμεν. Τίνες; Τὰ τρία πρόσωπα τῆς Ἀγίας Τριάδος. Οὕτως εἰς τὸ θαῦμα τῆς ἀναβλέψεως τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ ἐφανερῶθη μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀληθὺς ἦτο ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Γ'. ὁ Χριστὸς μᾶς διδάσκει ὅτι πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα, ὡς καὶ αὐτὸς ἐργάζετο. Τὶ αὐτὸς ἐργάζετο; Τὰ ἔργα τοῦ ἀποστελλαντος αὐτόν. Εἰργάζετο δηλαδὴ μὲ δύναμιν καὶ μὲ φιλανθρωπίαν Θεοῦ, εἰς β.τι δὲ ἔκαμε δὲν ἐκινεῖτο ἀπὸ ἀνθρώπινα ἐγωιστικά ἐλατήρια, ἀλλ' ἐζήτει νὰ κάμῃ β.τι ἥρεσκεν εἰς τὸν Πατέρα του. Τὶ δὲ τὸ ἀρέσκον εἰς τὸν Θεόν; Τὸ ἀγαθόν. Αὐτὸ λοιπὸν ἔκρινεν καὶ τὰ ἰδικά μας ἔργα. Τὸ ἀγαθὸν ἔκρινεν τὰς καρδίας μας, τὸ ἀγαθὸν ἔκρινεν τὰς πράξεις μας. Τοιοῦτοτρόπως, ἄνθρωποι ἐνθ' εἰμεθα, ἔργα θὰ κάμωμεν Θεοῦ, καὶ Θεοῦ υἱοὶ θὰ ἀναδεικνυώμεθα.

Ἄς ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθόν. Ὡς πότε; ὁ Χριστὸς ἀπαντᾷ· Ἐνὸς ἡμέρη. Δηλαδὴ; Ἐνὸς εἰμεθα εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν. Ἀπὸ τίνος δ' ἀπόψεως λέγει ἡμεῖς τὴν ζωὴν τὴν παροῦσαν; Διότι κατ' αὐτὴν ἐργαζώμεθα, ἥτοι ἀγωνιζώμεθα. Εἰς δὲ τὴν μέλλουσαν; Ἐκεῖ ἀναπαύομεθα καὶ ἀπολαμβάνομεν τοὺς καρποὺς τῶν ἐπὶ

γῆς κόπων μας· καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, τὴν μέλλουσαν ζωὴν ἐνομαζέει ὁ Κύριος νόκτα, ἥτοι καὶ οὐρανὸν ἀπολαύσεως, τρυφῆς, ἀναπαύσεως.

Δ'.) Ἄν ὁ Χριστὸς ἐργάζεται τὸ ἀγαθόν, οἱ Φαρισαῖοι ἐργάζονται τὸ κακόν. Δὲν τὸ ἐργάζονται δὲ μόνον, ἀλλὰ κατεξουσιάζονται ὁλόκληρο ἀπ' αὐτό. Ἡ διάνοιά των, ἡ καρδία των, ἡ θέλησίς των, ἡ ψυχὴ των ὅλη εἶνε ἀνοικμένη πρὸς τὸ κακόν. Καὶ διὰ τοῦτο εἶνε καὶ ἐκτὸς τοῦ φωτός. Δὲν εἶνε ἀπλῶς μοχθηροί· εἶνε ἐρημοὶ καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀκτίνα λογικῆς, καὶ σκότος ψευδαγγελίας, μαρίας καὶ παραλογισμοῦ, τοὺς κυκλῶναι πανταχόθεν. Θεραπεύσας ὁ Χριστὸς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν ἐφανερώσας Θεοῦ ἔργον, ἀλλ' ἐφανερώσας καὶ ὅτι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦτο. Καὶ ὅμως οἱ Φαρισαῖοι, διεστραμμένοι εἰς τῆς ψυχῆς τὴν ὁρασιν, διεστραμμένα τὸν βλέπουν, καὶ ἐπιμένουν νὰ τὸν χαρακτηρίουν ἁμαρτωλόν. Καὶ οὕτως ἀποδεικνύονται τυφλότεροι ἀπὸ τὸν πρῶτον τυφλόν. Αὐτὸς βλέπει εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ ἐπιβεβαίου Θεοῦ· ἐκεῖνοι καὶ πιστεύουν ὅτι θαῦμα τοιοῦτο ἀπὸ ἁμαρτωλὸν δὲν δύναται νὰ γείνη, καὶ ὅμως χαρακτηρίζουν ἁμαρτωλὸν τοῦ θαύματος τὸν ἐργάτην. Διατί; διότι, ὅπως εἶπε περὶ αὐτῶν ἡ Γραφή, εἶχον ὀφθαλμοὺς ἀλλὰ δὲν ἔβλεπον. Τὶ τοὺς ἐσκότηζεν; Ἡ ἁμαρτία των. Τὶ τοὺς ἐτύφλωνεν; ὁ πλῆθος καὶ ἡ κακία των.

Θέλεις λοιπὸν νὰ βλέπῃς, ἄνθρωπε, νὰ ἔχῃς φωτεινὴν τὴν διάνοιάν σου, λογικὴν τὴν κρίσιν σου, διανύεις τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς σου; Ὡς καθαρὸς ἀπὸ πάθου, ἀπὸ μοχθηρίας ἐλεύθερος, ἀπὸ κακίας ἀπληγμένος, καὶ ἀγάπα τὴ καλὴν, ἥτοι ἀγάπα τὸν Χριστόν. Αὐτὸς, ὡς εἶπεν, εἶνε τὸ φῶς τοῦ κόσμου, ἐάν δέ, μακρὰν τοῦ Χριστοῦ, ἀφῆσθαι νὰ διαφωρῇ ἡ ψυχὴ σου, καὶ ἡ κακία σου γείνη προσφιλέ, διόλου νὰ μὴ ἀμφισβάζῃς ὅτι στρεβλὴ καρδίᾳ καταγγέλλει καὶ στρεβλότητά σου. Διότι ἐκεῖνος ὁ νοὺς εἶνε ἀληθινὰ σοφὸς καὶ μεγάλος, ὁ ὁποῖος βλέπει τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν τοὺς καλοὺς, ὅστις δὲ μισεῖ τὸ ἀγαθόν καὶ δὲν θέλει ν' ἀκούῃ διὰ τοὺς ἐργάτας του, αὐτὸς, ὅσον ἄλλων σοφῶν καὶ ἂν ἔχῃ, τίποτε ἄλλο δὲν εἶνε παρὰ ἄνθρωπος ἐσχάτης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς παραφροσύνης.

## ΤΟ ΛΗΓΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ"

ἔκ τοῦ γαλλικοῦ

## Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κατὰ μετάφρασιν

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 174)

1η Νοεμβρίου 18...

Ἀπῆλθεν εἰς τὰς οὐρανίους μονάς· ἀπῆλθεν, ἵνα λάβῃ τὴν θέσιν τῆς εἰς τὰς τάξεις ἐκείνων, οἵτινες ἀγαποῦν καὶ ἀκολουθοῦν τὸν Σωτῆρα. Ὁ θάνατός τῆς ὑπῆρξεν ἐπίσης ὥρατος ὡς ἡ ζωὴ τῆς· εἶνε εὐτυχὴς ἐκείνη, ἀλλ' ἡμεῖς!... ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ν' ἀπολέσῃ τῆς τέκνου καὶ μη-

τέρα!... ὦ!... πνίγεται... μητὲρ μου!... δὲν θὰ τὴν ἴδω πλέον... ἐσβέσθη πλέον ὁ λόγος ὁ τῶσον γλυκὺς! ἡ χεὶρ, ἥτις μ' ἐθώπευε, δὲν θὰ ὑψωθῇ πλέον ἐπὶ τοῦ μετώπου μου! οἱ ὀφθαλμοί, οἱ τῶσον ζωηροί, δὲν θὰ με βλέπουν πλέον... Ἀλλοίμονον! αἰσθάνομαι ὅτι κατὰ ἀπονήθειαι ἐντὸς μου καὶ συναπέρχεται μετ' αὐτῆς.

2α Νοεμβρίου 18...

Τὴν εἶδον ἐντὸς τοῦ φερέτρου τῆς, ὁραίνω ἀκόμη, διότι ἡ τοῦ θανάτου γαλήνη καὶ τῆς αἰωνίου χαρᾶς ἡ ἐλπίς ἐνηλικιώνοντο ἐπὶ τοῦ εὐγενοῦς· ἐκεῖνον προσόπου ἱκετεύω τὸν Θεόν δι' ἐκείνην, καὶ ἱκετεύω ἐκείνην δι' ἡμᾶς... Ὡς θεῶ μου! εὐδόκησον νὰ μᾶς δεχθῇς μίαν ἡμέραν ὅλους εἰς τοὺς κόλπους σου καὶ πλησίον τῆς μητρός μου!

10η Νοεμβρίου 18...

Ἡδὴ ἀναπαύεται εἰς τὸ κοιμητήριον τοῦ χορίου, καὶ ἡ ἰδική μας θέσις ἐσημειώθη πλησίον τῆς ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ σταυροῦ τῆς. Ὁ θάνατός τῆς, ὁ τῶσον ἐπιβόλῃ καὶ γαλήνιος, εἶνε ἀείποτε εἰς τὸν νοῦν μου· ἔχω ἀείποτε πρὸ τῶν ἐμμάτων μου τὴν ἀρετὴν τῆς μαρτυρίας τῆς γλυκύτητας, ἥτις πλέον ἡ ψυχὴ τῆς εἶχε πετάξει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ὑψίστου καὶ λάβει παρ' αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν τῆς τὴν ἀμοιβήν, διότι νομίζω, ὅτι ἂν οἱ Ἄγγελοι εἰς τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς τῶν στιγμῶν ἔλεγον: Δὲν ἐπιστεύομεν ὅτι εἶνε τῶσον γλυκίος ὁ θάνατός! ἡ μήτηρ μου θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ: Ὡς θεῶ μου! δὸς εἰς ἡμᾶς τὸν θάνατον τῶν δικαίων! εὐδόκησον ὥστε τὸ τέλος μας νὰ ᾖ ὅμοιον πρὸς τὸ τέλος αὐτῶν!

Πόσον ὁ σὺγγός μου ἐφάνη καλὸς πρὸς ἐμὲ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τοῦ πένθους!... ὁ δὲ δυστυχὴς πατήρ μου! Ἄ! πρὸς ἐκείνον τώρα πρέπει νὰ στρέψωμεν ὅλην τὴν προσοχήν μας...

15 Νοεμβρίου 18...

Ἐγκαταλείπομεν τὴν ἐπαυλιν ταύτην, ὅπου ἤλωμεν μετὰ τῶσης χαρᾶς, καὶ μετὰ τῶσης θλίψεως ἀναχωροῦμεν. Τὴν νύκτα... Γεννηθὲν τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου... Ὁ Ἀλβέρτος καὶ ἡ Ἐρριέττα θὰ κατοικήσουν μετὰ τοῦ πατρὸς μου· δὲν θὰ ᾖ ἐμὸς· ἀλλὰ θὰ δυνθῇ νὰ ζῇ, μὴ ἔχων πλησίον τοῦ τὴν ἀγαπητὴν σύντροφον τῆς ζωῆς τοῦ;...

Ἰούνιος 18...

Αἱ χρονολογίαι ἀποβαίνουν σπανιώτεροι εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο· γράφω ὀλιγώτερον τῶρα· εἶνε θλίψεις τινές, εἶνε μερικαὶ συγκινήσεις, τὰς ὁποίας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν χάρτην ἐάν τις τὰς ἐμπιστευθῇ, θέλει τὰς βεβαιώσῃ· εἶνε μερικὰ δάκρυα, τὰ ὁποία μόνος τοῦ Θεοῦ ὁ ὀφθαλμὸς δύναται νὰ ἴδῃ ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς καρδίας εἰς τὸ ὄμμα, καὶ εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀνέκφραστον πικρίαν μόνος αὐτὸς δύναται νὰ ἐμβαλεῖν. Τὸ τέκνον μου! ἡ μήτηρ μου! Τὰ ὀνόματά των, ἀδιαίρετα πλέον, ἐνεχαράχθησαν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου, ἀλλὰ σπανιώτατα ἐμὲ δι' ἐκείνας, ὡς ἀδιαλείπτως ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου. Ὁ Θεὸς μόνος καὶ ὁ σὺγγός μου, ὅστις ἀναγινώσκει εἰς τὸ βάθος τῆς δικαιοσύνης μου, γνωρίζουν ὅτι ζῶ ἔχουσα πάντοτε πρὸ ἐμοῦ

τὰς ἀγαπητάς αὐτῶν εἰκόνας· ὅτι τὰς βλέπω ἐκπνεύσας, τὴν μὲν μετὰ τῆς γαλήνης τοῦ δικαίου, ὅστις ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν, τὴν δὲ μετὰ τῆς οὐρανίας ἱλαρότητας ἀγγέλου ἐκπεροχόμενον εἰς τὴν πατρίδα του... Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τῶν Ἰουλιῶν αὐτὴν προσπαθῶ ν' ἀποκρίπτω τὰς πενθίμους ταύτας σκέψεις μου. Ἐγὼ ἀνάγκην ἡσυχίας καὶ εὐτυχίας· μειδῶ δι' ἐκείνον καὶ διὰ τὰ τέκνα μου... Ἀλλὰ καὶ ἄλλη σκέψις καταθλίβει τὴν ψυχὴν μου... Ὁ πατήρ μου μαραινέται βραδέως, φαίνεται ὡς ἂν φωνή τις νὰ τὸν καλῇ ἀλλοχού...

Δεκέμβριος 18...

Ἰδὼ ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ, ὁ τῶσον ἀγαπητός, μᾶς ἀφῆκεν· ἤδη κοιμάται ἐν εἰρήνῃ... δὲν δύναμαι νὰ εἴπω περισσότερα... Μίαν ὥραν πρὶν ἐκπνεύσῃ, μὲ ἐκάλεσε καὶ μοι εἶπε: «Μὴ κλαίης, κἀρῃ μου, δι' ἐμὲ ὁ θάνατος εἶνε τῶσον ἀναγκαῖος ὅσον δι' ἄλλους ὁ ὕπνος... ὁ δὲ κοιμηθῶ καὶ θὰ ἐξυπνήσω πλησίον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς μητρός σου...» καὶ ἐκοιμήθη πράγματι!...

Ἰανουαρίου 18...

Λοιπὸν ἰδοὺ ἡμεῖς τῶρα ἀμφότεροι ὁφθαλμοί, πρωτότοκοι τῆς οἰκογενείας καὶ ἀρχηγοὶ αὐτῆς· πρὸς ἡμᾶς ἤδη θὰ στρέφονται ὅλοι τὰ βλέμματα, καὶ ἡμεῖς πρὸς ὅλους θὰ δίδωμεν τὸ παράδειγμα, τὴν συμβουλὴν καὶ τὴν ὑποστήριξιν. Δὲν ὑπάρχει ἡ μητρικὴ στέγη, ἡ προσφιλές ἐστία, πέριξ τῆς ὁποίας οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ συνηθροίζοντο, καὶ ὅπου ἡ στοργὴ αὐτῶν ἀνεκκινεῖτο, ὁρμαινομένη εἰς τὴν φλόγα τῶν κοινῶν ἀναμνήσεων. Τετέλεστο! ἡ πατρικὴ οἶκος ἐπωλήθη· οἱ πολυπόθητοι τοῖχοι, οἵτινες μᾶς εἶδον νὰ γεννηθῶμεν, εἰς ἄλλων περιήλθον χεῖρας... Ἐπρεπε νὰ γείνη καὶ ἡ ὕστα αὕτη· ἔνοι ἤδη καὶ ἀγνωστοὶ θὰ ἐγκατασταθῶσιν εἰς τὰ δωμάτια ἐκεῖνα, τὰ τῶσον ἀγαπητά, τῶν ὁποίων καὶ τὰ ἐλάχιστα σημεῖα εἶνε δι' ἡμᾶς ἱερὰ λείψανα, καὶ ὅπου ἐπὶ εἰκόσιν ἔπν, τὰ πρῶτα τῆς ζωῆς μας, ἡγαπήσαμεν καὶ κυρίως ἡγαπήθαμεν τῶσον, ὅσον γονεῖς μόνον γνωρίζουν ν' ἀγαπῶσιν. Ὡς πολῦτοιμο τοῦ παρελθόντος εἰκόνας! τὰ ὅλκιμα ἀντικείμενα, μεθ' ὧν συνδέσθη, δύναται κατ' ὁλοκληρίαν ν' ἀφανισθῶσι... δύναται νὰ κατεδαφισθῶσι τοὺς τοίχους, νὰ διασκορπίσῃσι τοὺς λίθους, νὰ ἱσοπεδῶσιν τὸ ἔδαφος τῆς πατρικῆς οἰκίας, ἀλλ' ἐγκεχαράχμενοι εἰς τὰ ἱερώτερα τῆς ψυχῆς μας ἄδυστα, αἱ ἀναμνήσεις αὐταὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας μας, οὐδέποτε θὰ ἐξαλειφθῶσι! Διευμοιρασθῶμεν μετὰ μᾶς τὰ ἐπιπλά, τὰ λοιπὰ σκεῦα, καὶ τὰ βιβλία τῶν γονέων μας, καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ ἐργοχείρου τῆς μητρός μου εὐρον μετὰ βαθείας συγκινήσεως τὸ πλέον προτιμώμενον παρ' αὐτῆς βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἀκαταπαύτως ἀνεγίνωσκε· τὸς πνευματικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Φανελόν. Τὸ βιβλίον εἶνε πλέον ἐφοκρμένον ὑπὸ τῶν δακτύλων, οἵτινες τῶσον συχνὰ ἐστρέφον τὰ φύλλα του, καὶ πολλὰ δάκρυα ἴσως ἔχουν πέσει εἰς τὰς σελίδας του· χεῖρ προσφιλές ἐχει σημειώσῃ ἐκεῖ βραχείας σκέψεις, ὀνόματα καὶ χρονολογίας· ἐκεῖ εὐρον τὴν χρονολογίαν τῆς γεννήσεώς μου, τὴν τῆς βαπτίσεώς μου καὶ

τὴν τοῦ γάμου μου . . . Παλλὰ ἔχνη τῆς μητρὸς μου εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ βιβλίου τούτου. Θέλω τὸ φιλάξει καὶ ὅλην τὴν ζωὴν μου, καὶ θέλω τὸ ἀφάσει ὡς πολὺ τιμὴν κληρονομήν εἰς τὴν θυγατέρα μου. Ἐπιζῶ δὲ ὅτι ὁ Θεὸς θέλει ἀποτρέψει ἀπὸ τέκνα μου τὴν ἐδύνην τοῦ νὰ ἴδωσι διασκορπιζομένην εἰς τοὺς μεταπράτας καὶ τοὺς παλαιστώλους τὴν ἐπίπλωσιν τῆς πατριδῆς τῶν οἰκίας. . . Ὁ θάνατος φέρει μεθ' ἐαυτοῦ φοικῶδη ἀπακόλουθον, καὶ δὲν ὑπάρχει, νομίζω, θλιβερότερον ἀπὸ τὸ νὰ βλέπῃ τις τὰ τῶν γονέων του πράγματα πωλούμενα μετὰ τὴν θάνατον αὐτῶν καὶ περιεργόμενα εἰς ξένας χεῖρας. . . Εἶνε γὰρ ἐν ἱεροσολίμῳ τούτῳ, ἀλλ' εὐτυχὴς ὁ Θεὸς μᾶς ἐφείσθη καὶ ἠδυνήθημεν νὰ διατηρήσωμεν τὴν κλῆν, ὅπου ὁ πατήρ μου ἐξέπνευσε, τὰ βιβλία, τὰ δοκίμια ἡγάπα, καὶ τόσα, ἀλλὰ ἀντικείμενα ἱερὰ δι' ἡμᾶς, ἐπειδὴ ἐχρησίμευον εἰς ἐκείνους, οἵτινες μᾶς ἦσαν πόσον ἀγαπητοί . . . (ἀκολουθεῖ)

### ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὅτε εἰς τοὺς Σχολικοὺς ἀγῶνας ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ Σταδίῳ ἐθαυμάζοντο καὶ ἐχειροκροτοῦντο ἐξ ἄλλους αἱ ἀσκήσεις τοῦ Γυμνασίου Πειραιῶς, καὶ ὅτε ἡ Α. Μ. ἡ Βασιλεὺς ἐσπεφάνωνε πανηγυρικῶς κατὰ τὸ τέλος τῶν Πανελληνίων ἀγῶνων τὸν Γυμνασιάρχην τοῦ Γυμνασίου τούτου κ. Ἰάκωβον Δραγάτην, ὁ κόσμος ἐπεκρότει τὸ γεγονός, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὰ αἴτια αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ μυστικὸν τῆς ὑπεροχῆς ἐκείνης καὶ τοῦ γυμναστικοῦ θοιάμβου ὁ πεκαλῶψεν ὁ Γυμνασιάρχης κ. Δραγάτης εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα κατὰ τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ ἰδιαιτέραν παρουσίαν του· ἐπίσης δὲ τὸ μυστικὸν τοῦτο διεξήγησεν εἰς τὴν καθηγήτην τοῦ Γυμνασίου ἐν τῷ Ἀγίῳ Ἰωάννῃ τοῦ Ρέντη, ὅπου ἐλόκληρον τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ μετὰ τῶν μαθητῶν συνελευσμένη τὴν προπαρελθούσαν Κυριακὴν. Καὶ ὁ κ. Γυμνασιάρχης καὶ ὁ κ. Καθηγητὴς ἐτόνισαν τὴν θαυμαστὴν πειθαρχίαν τῶν μαθητῶν τῶν, ἀπέδωκαν δ' αὐτὴν πρωτίστως εἰς τὴν ἰδιαιτέραν προσπάθειαν τῶν διδασκόντων πρὸς υπαγωγήν τῶν ψυχῶν καὶ τοῦ βίου τῶν μαθητῶν εἰς ἀρχὰς ζωογονουμένης ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς εὐλαθείας πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ ἐν τῷ Γυμνασίῳ Πειραιῶς κρατούσα παιδευτικὴ αὕτη μέθοδος εἰς ἡμᾶς ἦτο ἀπὸ πολλοῦ γνωστὴ διότι ἐκ τῶν σχέσεών μας μετὰ τῆς γείτονος πόλεως, καὶ ἐξ αὐτοφίας καὶ ἐξ ἀξιοπιστοῦ ἀκούης, ἐγινώσκωμεν ὅτι αἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου τούτου ἀπὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιάζονται καὶ ἐκάστην Κυριακὴν ἀνελλιπῶς, κατὰ προτίμησιν δὲ ὅπου κηρύττεται ὁ Θεὸς λόγος, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἐκ τῶν καρπῶν καταδεικνύεται διὰ μυριοστὴν φορὰν, ὅτι τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα ζωογονοῦν τὴν χαρακτῆρα καὶ ἀνυψοῦν ἐν χρηστότητι τὸ φρόνημα τῆς σπουδαζούσης νεότητος, χορηγεῖ εἰς αὐτὴν καὶ δύνανται τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ὑπεροχῆς εἰς πᾶν στάδιον φίλου τίμου καὶ ἐπαινετῆς ἀμύλλης.

### ΔΩΡΕΑΙ

— Ὁ κ. Γεώργιος Βόλτος προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ ἐν Βόλῳ Τμήματος τοῦ Σολλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» δρ. 50.  
— Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν κ. Γερόθεος προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ «Ἀναπλάσεως» δρ. 25.

### ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ», 64—ΟΔΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥ—64

Τὸ κατὰ Ματθαῖον Ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀπλόδοτον. . . Δρ. . . Φρ. . .  
Τὸ κατὰ Ματθαῖον Ἅγιον Εὐαγγέλιον ἀπλόδοτον. . . Δρ. . . Φρ. . .  
Σειρὰ Ἀναπλάσεως 1888—1900. . . 45.— 40.—  
Μεμονωμένα σόματα τῆς «Ἀναπλάσεως» τῶν ἐτῶν 1888, 1889, 91, 92, 93, 95, 96, 97, 98. . . 6.— 6.—  
Μεμονωμένα σόματα «Ἀναπλάσεως» 1899 καὶ 1900. . . 6.— 6.—  
Σόματα «Ἀναπλάσεως» τοῦ 1890 καὶ 1894 δὲν πρὸς γινώσκονται μεμονωμένως εἰ μὴ εἰς σειρὰς ἐλο-  
αλῶν.  
Ἀπλῶς Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου κατὰ μετάφρασιν . . .  
Μιχαὴλ καὶ Νικολάου Γαλανοῦ ἐκαστος τόμος. . . 10.— 10.—  
(Ἐξέδοθ' ἡ δ' Α' καὶ Β' τόμος)  
Περιοδικὸν «Ἀγάπη» ἐτῶν πέντε (1893—1897). . . 25.— 25.—  
Ψυχολογικαὶ Μελέται ὑπὸ Ι. Σκαλτσούνη. . . 4.— 4.—  
Θρησκεία καὶ Ἐπιστήμη . . . 3.— 3.—  
Περὶ γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου . . . 3.50 3.50  
Ἀληθὲς Θρησκεία ὑπὸ Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν. . . 3.— 2.50  
Ὁρθόδοξος Κατήχησις ὑπὸ Μητροπ. Πενταπόλεως. . . 3.— 3.—  
Χριστολογία . . . 3.50 3.50  
Πατριστική . . . 3.— 3.—  
Ὁρθόδοξος Κατήχησις ὑπὸ Ἀρχιεπισκόπου Σπάρτης. . . 2.— 2.—  
Εἰσαγωγὴν Ἐκκλησιολογίας. Διδάχων . . . 2.— 2.—  
Ἐλεγχος ψευδοεὐαγγελικῶν ὑπὸ Π. Δουληγέρη ἀρχιμ. 2.50 2.50  
Παρολόντιον Ἱεροσολύμων . . . 5.— 5.—  
Ὁδηγὸς Ἱεροσολύμων. . . 4.— 4.—  
Αἱ 7 Οἰκίαι. Σύνοδοι καὶ τὰ Ἱερὰ Μυστήρια . . . 3.— 3.—  
Δεκλόγος Ἰγνατίου Μόσχας . . . 5.— 5.—  
Ἑρμηνεία τῶν Κυριακῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν ἐπι-  
σήμεων ἐρρημῶν ὑπὸ Μιχ. Γ. Γαλανοῦ (τόμοι δύο) . . . 6.— 5.—  
Εὐαγγελικὸς Νόμος ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου ἀρχιμ. 2.50 2.50  
Μελέται Θρησκευτικαὶ Μαυροκορδαίου (τόμοι πέντε) 12.— 12.—  
Λεξικὸν Ἀγίων Γραφῶν . . . 10.— 10.—  
Μερί Σινεζουὶς Μετάληψις . . . 1.— 1.—  
Ραββίνος Ἰσαὰκ Μ. . . 1.20 1.—  
Σημ.—Τὰ ἀνωτέρω ἀποτέλλονται ἐλεύθερα τεχνικῶν τεχνῶν ἐπὶ τῇ προκαταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου των.

### ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Εἰς τὰς λαϊκὰς σχολὰς τῆς «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον  
Σαββάτων 6 Μαΐου δρ. 7 1/2—8 1/2 μ.μ.  
Κυριακῇ 6 . . . δρ. 7 1/2—8 1/2 μ.μ.  
Ἐν τῇ ἐν Πειραιεὶ  
Πέμπτη 3 Μαΐου δρ. 8—9 μ.μ.  
Κυριακῇ 6 . . . δρ. 4—5 μ.μ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΡΙΣΤ. Ζ. ΔΙΔΑΧΕΜΑ  
66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66